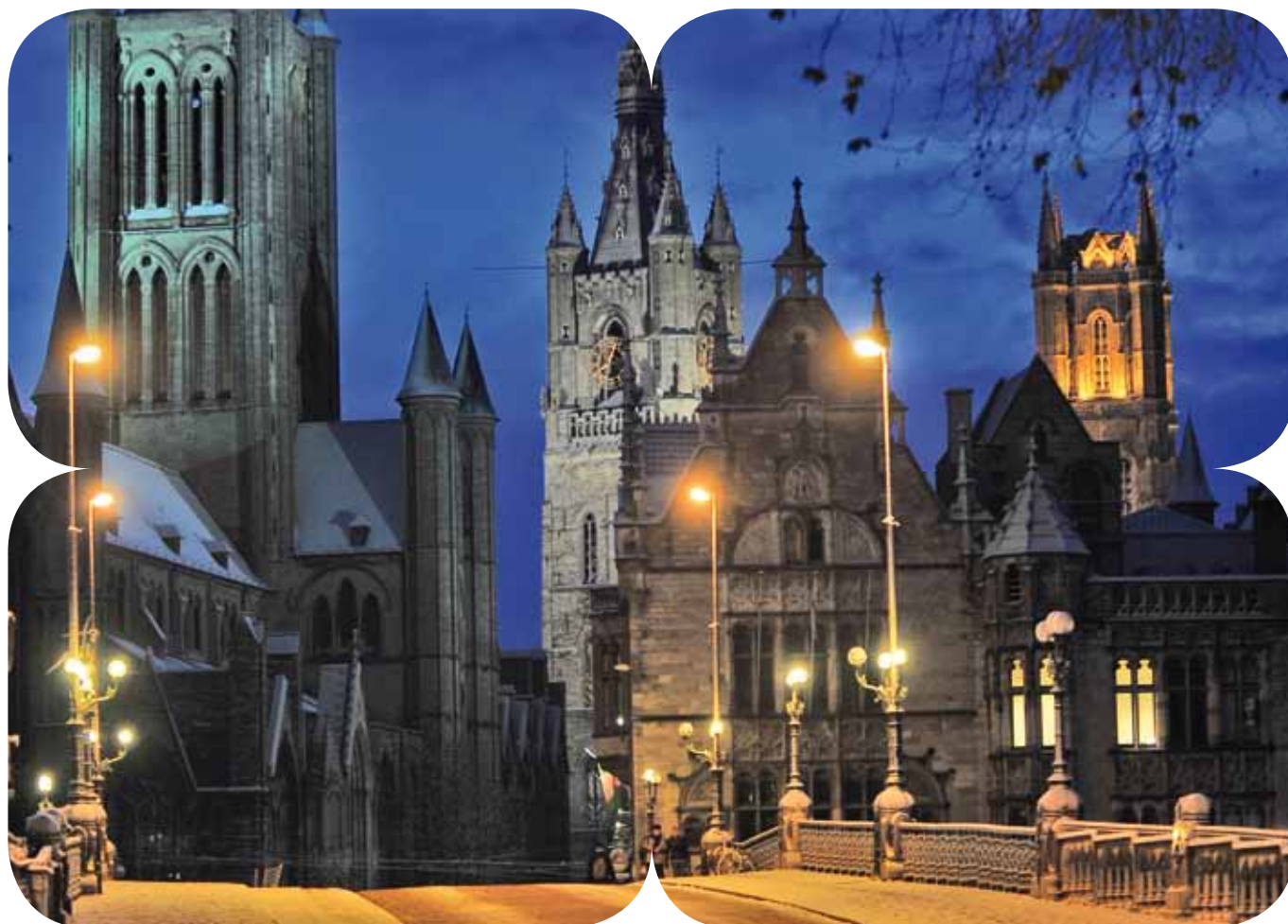

Werken over de grenzen heen

De Stad Gent en
haar internationale samenwerking

Korte historiek van de internationale subsidies

In 1995 werd bij de toenmalige Dienst Economie en Werkgelegenheid een cel externe relaties opgericht, die zich over de vraag moest buigen hoe Gent zich als middelgrote Europese stad het best zou profileren in het Europa van de regio's. Op Europees vlak kwam er een reeks van initiatieven en subsidieprojecten die kennis- en ervaringsuitwisseling rond de stedelijke problematiek tot doel hadden. De cel externe relaties bereidde het Gentse Doelstelling 2 dossier 2000-2006 voor en participeerde in die periode in diverse Interregprojecten.

Steden begonnen een steeds belangrijkere rol binnen Europa te spelen en dat was ook te merken in de verschillende strategieën die werden uitgewerkt door de Europese Commissie, waaronder de Lissabon- en de Göteborgstrategie.

Daarnaast deed de Stad Gent in het midden van de jaren negentig een beroep op internationale subsidieprogramma's, onder meer via de Noord-Zuidsamenwerking van de Stad Gent, die tot taak heeft Gentse initiatieven in verband met ontwikkelingssamenwerking te ondersteunen en de internationale solidariteit te bevorderen.

DE LISSABON- EN GÖTEBORGSTRATEGIE EN HET CHARTER VAN LEIPZIG

In maart 2000 legde de Europese Raad in Lissabon een nieuwe strategische doelstelling vast: in 2010 moest de Unie 'de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld zijn die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang.' In de eerste plaats werden maatregelen genomen om de informatiemaatschappij te bevorderen, de voorwaarden voor onderzoek en ontwikkeling te verbeteren en de oprichting van innovatieve ondernemingen te ondersteunen. Daarnaast wou de Raad een actieve welvaartsstaat realiseren via onderwijs en opleiding, een actief werkgelegenheidsbeleid, de modernisering van de sociale zekerheid en de bevordering van de integratie.

In 2001 werd in Göteborg de Lissabonstrategie uitgebreid met een nieuwe dimensie: het milieu. Bij de Göteborgdoelstelling staat duurzame ontwikkeling centraal met vier prioritaire doelstellingen: de klimaatverandering bestrijden, de duurzaamheid in de transportsector waarborgen, de risico's voor de volksgezondheid beheersen en natuurlijke hulpbronnen verantwoord beheren.

In 2007 kwam het Charter van Leipzig tot stand dat het Europese stedenbeleid op de agenda plaatste. Het charter stelt dat 'Every level of government - local, regional, nation-

al and European - has a responsibility for the future of our cities'. Om tot duurzame steden te komen, was een integrale aanpak noodzakelijk. Europa stelde een algemeen kader op voor het stedelijke beleid en maakte structuurfondsen beschikbaar voor lokale projecten die de integrale aanpak volgen. Europa ging ook een grote rol spelen in het stimuleren en faciliteren van kennisuitwisseling tussen steden. Het Charter van Leipzig vermeldde vijf terreinen waarop het stedelijke beleid zich zeker zou moeten richten:

- » het aanpakken van achterstandswijken,
- » het opwaarderen van de publieke ruimte,
- » het moderniseren van infrastructuur met een focus op energiezuinigheid,
- » beter onderwijs voor jonge kinderen en bijscholing voor werknemers,
- » beter en efficiënter openbaar vervoer in en tussen steden.

In 2009 bevestigde José Manuel Barroso, de voorzitter van de Europese Commissie, op de Europese top van regio's en steden nogmaals het belang van de lokale overheden: 'And I think that one priority for the post 2010 period will certainly be to increase the involvement of local and regional authorities in policy-making.'

DE SUBSIDIES

De belangrijkste subsidieverstrekker van de Stad Gent voor internationale samenwerking is Europa. Er zijn drie vormen van subsidies: die voor Europese netwerkingprojecten en partnerschappen, die voor Doelstelling 2 en 3 van het Cohesiebeleid en die van de communautaire actieprogramma's.

Daarnaast kreeg de Stad Gent specifiek voor haar Noord-Zuidwerking subsidies van Vlaanderen en van de federale overheid. De Vlaamse subsidie kwam van het Vlaams Agentschap Internationale Samenwerking (VAIS). Tot 2004 deed de Stad Gent daar een beroep op, maar stopte daarmee omdat de inkomsten te beperkt waren in verhouding tot de te leveren inspanningen. De federale overheid subsidieert de Noord-Zuidwerking via het DGD (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking). Het DGD subsidieert Belgische gemeenten die met een overzees partnerbestuur concrete projecten uitwerken die bijdragen tot de versterking van de bestuurlijke capaciteiten in het Zuiden.

De Stad Gent gaat niet zomaar op zoek naar (Europese) subsidies. Een eliminerend criterium om in te tekenen op subsidiemogelijkheden, is dat de extra verkregen middelen en de daaraan gekoppelde projecten moeten bijdragen tot de realisatie van de hoofdstrategische en strategische doelstellingen van de stadsmis­sie 'Gent 2020'.

LEESWIJZER

Eerst wordt er ingegaan op de internationale netwerken en samenwerkingsverbanden waarvan de stad Gent deel uitmaakt. Vervolgens worden zes projecten behandeld die met middelen uit Doelstelling 3 van het Cohesiebeleid zijn gerealiseerd. Daarna volgen vijf projecten die via de communautaire actieprogramma's tot stand zijn gekomen. Tot slot komt de Noord-Zuidsamenwerking aan bod, met speciale aandacht voor de samenwerking met de Zuid-Afrikaanse stad Mangaung.

Internationale netwerking en samenwerkingsverbanden

De internationale samenwerking is op drie domeinen gefocust: netwerking, partnerschappen en Europese projectwerking

1. Netwerken van steden

De Stad Gent is actief in verschillende Europese en internationale netwerken. De Stad wordt lid van een netwerk om verschillende redenen. Ten eerste delen de verschillende steden informatie en ervaringen. Het is een leeromgeving die er voor zorgt dat dezelfde fouten niet telkens weer worden gemaakt of dat elke stad apart naar de meest effectieve of efficiënte oplossing moet zoeken. Op die manier kan een stad haar beleid bijsturen of proactief ingrijpen. Ten tweede kan een stad in een netwerk partners vinden om Europese subsidieprojecten op te starten die binnen haar stedelijk beleidsplan passen. Ten derde stelt een stad op Europees of internationaal vlak niet veel voor, maar wanneer verschillende steden gaan samenwerken in een netwerk liggen de zaken anders. Dankzij de gebundelde kracht van het netwerk staan de steden sterker tegenover Europese instellingen, zoals het Europees Parlement of de Europese Commissie. Op die manier kunnen steden beter lobbyen en de stedelijke belangen beter behartigen.

Het belangrijkste netwerk is *Eurocities*: 140 Europese grote en middelgrote steden hebben zich daarin verenigd omdat zij op hun eentje te weinig de Europese beslissingen konden beïnvloeden. Eurocities is nu de verdediger van hun belangen bij de Europese Commissie en de andere EU-instellingen. De huidige burgemeester van Gent, Daniël Termont, is op 27 november 2009 lid van de Raad van Bestuur geworden en neemt sinds 2010 ook de taak van secretaris op zich.

Eurocities heeft drie doelstellingen:

1. de contacten tussen steden versterken en transnationale samenwerking promoten via deelname aan Europese projecten,
2. nauwere en effectievere samenwerking bevorderen tussen de verschillende beleidsniveaus (lokaal, regionaal, nationaal, Europees en internationaal),
3. in dialoog gaan met de Europese instellingen en er voor zorgen dat in het Europese beleid en regelgeving rekening gehouden wordt met de rol en verantwoordelijkheden van de steden.

Eurocities is een uitstekend vehikel om ervaringen uit te wisselen en beleidspraktijken te vergelijken. Daartoe zijn er binnen Eurocities zes thematische fora opgestart: cultuur, economische ontwikkeling, sociale zaken, milieu, mobiliteit en de kennismaatschappij. De Stad Gent is actief in vier van deze fora en heeft zitting in 23 werkgroepen. Ze heeft daarbij een leidende rol, getuige daarvan het voorzitterschap van de werkgroepen *e-Inclusion*, *Task Force Roma Inclusion* en *Creative Industries*, en het ondervoorzitterschap van het *Knowledge Society Forum*.

Voor de steden werkt die uitwisseling van informatie zeer inspirerend en soms leidt ze tot geheel nieuwe projecten. Een voorbeeld daarvan is het project *Mixities (Making Integration work in Europe's cities)*. Uitgangspunt daarvoor was het 'Integrating Cities Charter' van Eurocities: hierin is vastgelegd wat de plichten en verantwoordelijkheden zijn van de Europese steden op het gebied van gelijke kansen voor alle burgers, voor de integratie van migranten en op het vlak van diversiteit. Met de steun van de Europese Commissie is *Mixities* in het leven geroepen. Reeds zestien steden zijn lid, waaronder Gent. *Mixities* ontwikkelt een 'benchmarking tool' waardoor de steden rond die thema's hun bestuurlijke werking kunnen meten en verbeteren.

2. Zustersteden

De Stad Gent heeft al een halve eeuw banden met verschillende zustersteden binnen en buiten Europa: Saint-Raphaël (Frankrijk, 1958), Wiesbaden (Duitsland, 1969), Kanazawa (Japan, 1971), Melle (Duitsland, 1977), Mohammedia (Marokko, 1982), Tallinn (Estland, 1982) en Nottingham (Groot-Brittannië, 1985). Veel van die relaties waren in de loop der jaren eerder symbolisch geworden. In 2008 besloot de Stad Gent een poging te ondernemen om de relaties opnieuw te activeren en verder te gaan dan het uitwisselen van burgers en verenigingen. De Stad wou concrete ervaringen en *good practices* met elkaar delen en gezamenlijk projecten opstarten om tot een wederzijdse versterking van de bestuurskracht te komen. Voor samenwerking tussen zustersteden zijn er door de Europese Commissie subsidies voorzien in het programma 'Europe for Citizens - Europa voor de Burger'. Dit programma heeft als doelstelling de burgers meer te betrekken bij organisaties die de Europese integratie bevorderen.

Naast samenwerking met haar zeven zustersteden onderhoudt de stad Gent ook bilaterale relaties met gelijkwaardige Europese steden zoals Utrecht, Gdansk, Burgas en Luik.

3. Stedenband met Mangaung

In haar internationaal beleid is de Stad Gent niet alleen actief om de historische banden met de zustersteden aan te halen of via de netwerken aan kennisverbreding en/of subsidiewerving te doen. De Stad Gent heeft er ook voor gekozen om een concrete stedenband op te bouwen met een stad in het Zuiden, meer bepaald met de Zuid-Afrikaanse stad Mangaung. Het gaat hier niet om ontwikkelingshulp van Gent aan Mangaung maar om een samenwerking waarbij beide steden op verschillende domeinen van elkaar kunnen leren. Zo is de Stad Mangaung sterk in burgerinspraak, terwijl Gent op andere vlakken verder staat. Verder in deze brochure wordt op deze stedenband ingegaan.

Het Europese Cohesiebeleid

Een derde van het budget van de Europese Unie gaat naar het Cohesiebeleid of regionaal beleid. Het doel daarvan is de verschillen tussen regio's in economische ontwikkeling en sociaal-maatschappelijke omstandigheden te verkleinen. Gebieden met de grootste achterstanden worden met de financiële middelen van de EU ondersteund. De financiering van de regionale ontwikkeling in de EU loopt via drie fondsen: het Cohesiefonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). Het gaat in totaal om 308 miljard euro subsidies voor de 27 EU-lidstaten, waarvan 2,258 miljard euro voor België. Het Cohesiebeleid heeft drie doelstellingen:

- » **Doelstelling 1:** het ondersteunen van de ontwikkeling in regio's met een ontwikkelingsachterstand,
- » **Doelstelling 2:** het vergroten van het regionaal concurrentievermogen en de werkgelegenheid in zones die structurele problemen kennen,
- » **Doelstelling 3:** de verhoging van de Europese territoriale samenwerking met als doel de modernisering en aanpassing van het beleid op verschillende domeinen.

Geen enkele regio in België - en dus ook Gent niet - komt in aanmerking voor Doelstelling 1, aangezien er geen ontwikkelingsachterstand is. Alleen de provincie Henegouwen krijgt middelen vanuit Doelstelling 1, maar zit in een uitdoofscenario. De Stad Gent kan wel projecten indienen voor Doelstelling 2. Ook Doelstelling 3 is voor de Stad van groot belang. In een aparte brochure gaan we in op de Gentse verwezenlijkingen die met de steun van Doelstelling 2 zijn tot stand gekomen, hieronder komen de projecten die met Doelstelling-3-middelen zijn gerealiseerd aan bod.

Onder Doelstelling 3 valt de Europese interregionale samenwerking die via het Interregprogramma wordt georganiseerd. Interreg streeft de grensvervaging in Europa na door de samenwerking tussen regionale gebieden van verschillende landen te bevorderen. Doel is om de economie en de samenhang in de hele EU te versterken. Er zijn drie onderdelen in Interreg: Interreg IVA voor de grensoverschrijdende programma's (Vlaanderen-Nederland en Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen), Interreg IVB voor de transnationale programma's (Noordwest-Europa, Noordzee Regio, ...) en Interreg IVC voor interregionale samenwerking (netwerken) en stedelijke ontwikkeling. De 'IV' geeft aan dat het om de vierde EU-subsidieperiode gaat. Of de Stad Gent al dan niet in aanmerking komt voor een subsidieprogramma wordt dus bepaald door haar ligging in Europa.

Bij de vorige EU-subsidieperiode (2000-2006) maakte Gent dankbaar gebruik van de middelen voor Europese territoriale samenwerking, bijvoorbeeld via de Interreg IIIB-projecten 'Liveable City' (700.000 euro) en 'Water in Historic City Centres' (800.000 euro). Hieronder beschrijven we zes projecten waaraan de Stad Gent tijdens de subsidieperiode 2007-2013 deelneemt.

PORTICO

In het Porticoproject werken vier Europese steden en een private stichting samen rond hun erfgoed uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen. Chester (Verenigd Koninkrijk), Gent, Keulen (Duitsland) en Utrecht (Nederland) hebben een lange en woelige geschiedenis gekend, en de vier steden hebben op hun grondgebied een rijk bodemarchief. Ze hebben dezelfde vragen: hoe het archeologisch erfgoed zowel boven- als ondergronds zichtbaar maken, hoe het op een duurzame wijze bewaren en hoe de beleving ervan optimaliseren? Daartoe moeten nieuwe methoden en technieken worden ontwikkeld en frisse denkpijsten gevolgd waarbij innovatie en duurzaamheid centraal staan.

Binnen het project gebeurt er onderzoek naar ultralichte constructies die bovenop archeologische resten kunnen worden geplaatst. Er wordt naar oplossingen gezocht om archeologische vondsten na de opgraving te beschermen tegen de invloeden van het weer en het zonlicht. Men zoekt naar innovatieve manieren om het cultureel erfgoed aan bezoekers te presenteren waardoor die het verleden kunnen herbeleven.

Centraal in het project staan drie werkgroepen waaraan deskundigen uit verschillende disciplines deelnemen. Zij werken gedurende een lange periode samen en delen ideeën, vinden oplossingen, innoveren en communiceren de

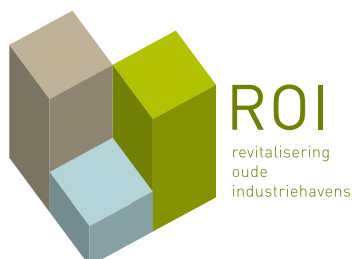
resultaten van hun werkzaamheden aan hun eigen organisaties en netwerken. Iedere stad beschikt bovendien over een investeringsbudget om werken te realiseren waarbij de gedeelde kennis wordt toegepast. Zo werden voor het STAM (Stadsmuseum Gent) een multimediale 'Mu Table' ontwikkeld die gebruik maakt van de 'multitouch'-techniek en een interactieve presentatie van de Gentse geschiedenis via gedigitaliseerde historische kaarten. In het stadscentrum visualiseert een spoor van munten in het wegdek de middeleeuwse route van Brugge naar Keulen.

Technische fiche: **Interreg IVB NWE**

	Partners Utrecht (leidende partner), Chester (Verenigd Koninkrijk), Keulen (Duitsland), Stad Gent, Stichting Domeplein (Utrecht)	Subpartner vzw Gent Cultuurstad	Projectbudget Stad Gent 1.316.160,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)
	15/05/2007 - 01/07/2012 (wordt verlengd tot 01/07/2014) www.portico.nu		

ROI (REVITALISERING OUDE INDUSTRIEHAVENS)

Het ROI-project krijgt subsidies in het kader van Interreg IVA Vlaanderen - Nederland, dat de ontwikkeling van grensoverschrijdende economische, sociale en ecologische duurzame activiteiten nastreeft. Uitgangspunt is dat de deelnemers aan een project een gemeenschappelijk probleem hebben, in dit geval een verouderde industriehaven op het grondgebied. De doelstellingen van de deelnemende steden zijn gelijklopend: zij willen het verouderd industriehavengebied toegankelijker maken, er betaalbare woningen realiseren, de leefbaarheid en vitaliteit ervan verhogen (door mogelijkheden voor de horeca en de detailhandel te voorzien). Met andere woorden: het ontwikkelen van een nieuwe buurt die niet alleen de sociale integratie bevordert maar ook de economische activiteit versterkt.

In het ROI-project gaat het om acht steden uit de grensstreek Vlaanderen-Nederland (Gent, Antwerpen, Hasselt, Leuven, Oostende, Roermond, Tilburg en Vlissingen) waarbij de Stad Gent leidende partner is. Door de economische evolutie zijn de oude havens in ongebruik geraakt: ze zijn te klein geworden voor de huidige schepen en daarom is de industrie verdwenen. Hoewel deze soms uitgestrekte gebieden er verwaarloosd bij liggen, hebben ze grote potentiële mogelijkheden. Ze liggen vaak vlakbij de historische centra en zijn daarom gegeerd door investeerders, al was het door hun

ligging aan het water. In Gent gaat het om de negentiende-eeuwse Oude Dokken in de buurt van de Dampoort. Het wordt een nieuw stadsdeel aan het water met een moderne woonwijk, parken, kleinhandel, recreatie en publieke dienstverlening. Hoewel de Oude Dokken op wandelafstand van het historisch centrum van Gent liggen, is er een soort van mentale afstand tussen de twee stadsdelen: daarom wordt de bereikbaarheid van de Oude Dokken aanzienlijk vergroot door de bouw van drie voetgangers- en fietsersbruggen. De bouw van de eerste brug kadert in het Interreg-project.

Via ROI kunnen de steden van elkaar leren en oplossingen vergelijken. Ze kampen immers met dezelfde problemen: bodemverontreiniging, versnipperde percelen, een weinig toegankelijk gebied en dergelijke meer. Gent deelt ook haar kennis met de andere steden, zoals bijvoorbeeld die over de renovatie van de kaaimuren. Omgekeerd leerde Gent van Antwerpen en Vlissingen hoe zij historisch waardevolle elementen in het project inpassen.

Technische fiche: Interreg IVA Vlaanderen - Nederland

	Partners Stad Gent (leidende partner), Antwerpen, Hasselt, Leuven, Oostende, Roermond, Tilburg en Vlissingen	Projectbudget Stad Gent 1.060.000,00 euro (waarvan 98% gesubsidieerd door EU en lokale projectpartners)
	01/06/2008 - 30/06/2012 www.roi-project.eu	

SHAPING24

SHAPING

Twee Europese steden
24 Erfgoediconen

Dit project is samen met het Engelse Norwich opgezet. De twee steden hadden al eerder succesvol samengewerkt in het project 'Liveable City' dat tot doel had de publieke ruimte in historische stadscentra te verbeteren. Zowel Gent als Norwich wilden na het project hun relatie verder uitbouwen.

Wie de geschiedenis van beide steden van naderbij bekijkt, stelt vast dat Gent en Norwich veel historische overeenkomsten hebben: de Vlaamse immigratie naar Norwich, de bloei van een textielindustrie in de middeleeuwen en de bijhorende handel. Beide steden hebben een vergelijkbare teruggang als textielhoofdstad van hun regio doorgemaakt, elk aan hun zijde van het Kanaal. Verder is de infrastructuur in beide steden op het gebied van cultureel erfgoed vergelijkbaar, net als hun wens om cultuur aan te wenden als economische hefboom. Een extra vergelijkingspunt is hun liefde voor mosterd: ook Norwich heeft met Colmans een eigen traditionele mosterd in huis, die maar 24 jaar jonger is dan de Gentse Tierenteyn.

Aan de basis van de nieuwe samenwerking lag een initiatief van de Norwich Heritage Economic and Regeneration Trust (HEART). Deze stichting kreeg van het stadsbestuur de opdracht het erfgoedbeleid in Norwich uit te bouwen. Samen met Gent diende HEART bij de EU een voorstel in voor een cultuurtoeristisch samenwerkingsproject. Het project kreeg de naam 'Shaping 24', wat staat voor *Strategies for Heritage Access Pathways In Norwich and Ghent*. Met dit project willen de twee steden het erfgoed democratiseren en meer toegankelijk maken door een brug te slaan tussen het oude - geschiedenis, erfgoed en cultuur - en het nieuwe - draadloze technologie, digitale media en interactieve schermen.

Kern van het project is de koppeling van de 12 belangrijkste erfgoedsites van Norwich aan 12 gelijkaardige sites in Gent en de gezamenlijke promotie van die 24 sites. Op die manier willen Gent en Norwich zich als culturele erfgoedsteden profileren en de historische banden tussen de lage landen en de Engelse regio Norfolk in de kijker zetten.

Technische fiche: Interreg IV A 2 Zeeën

Partners

Norwich (leidende partner, Verenigd Koninkrijk),
Stad Gent

2009-2012 | www.shaping24.eu

Projectbudget Stad Gent

1.842.660,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)

TACKLING SOCIAL EXCLUSION

Het TSE-project is een partnerschap van Gent, Rotterdam (Nederland) en Southampton (Verenigd Koninkrijk) dat drie

doelen heeft: de belangrijkste factoren van sociale inclusie bestuderen, professionelen die sociale uitsluiting bestrijden bij elkaar brengen, en vernieuwende methoden testen die de positie van uitgesloten burgers kunnen verbeteren. Het project streeft er naar om vaak voorkomende problemen op te lossen. In Gent leidde dat tot onder meer volgende projecten.

Toegankelijke monumenten

In dit luik wordt gewerkt aan een verbeterde toegankelijkheid van monumenten en historische gebouwen. Er wordt gezocht naar bruikbare oplossingen voor concrete problemen die de authenticiteit van een monument niet in het gedrang brengen. In mei 2010 bracht de Stad Gent uit binnen- en buitenland experts vanuit welzijn, architectuur, monumentenzorg en bouwprojecten samen om, elk vanuit hun werkveld en visie, rond dit thema te werken.

Toegankelijke werkgelegenheid voor personen met een handicap

Werk hebben is belangrijk voor de individuele ontplooiing en sociale participatie, maar veel medeburgers zijn werkloos. Hoe is de situatie voor personen met een handicap? Op die vraag werd ingegaan op een studiedag waarop ervaringsdeskundigen, lokale organisaties en de Europese *Tackling Social Exclusion* partners een antwoord probeerden te vinden. Tijdens de dag werd de problematiek heel concreet gemaakt met een 'Diner in het donker', die duidelijk maakte hoe personen met een visuele handicap dineren ervaren. Tewerkstellingsvormen binnen de sociale economie werden bekeken en met een bezoek aan Beschutte Werkplaats Ryhove kwam ook de praktijk aan bod.

Rond dit thema werd ook nog een lunchgesprek georganiseerd. Verschillende organisaties die personen met een handicap tewerkstellen kwamen zich voorstellen.

Integrale toegankelijkheid

Binnen het kader van dit project werd een studiedag over integrale toegankelijkheid georganiseerd. De dagelijkse praktijk in Mechelen, Antwerpen, Kortrijk en Gent werd voorgesteld met vooral aandacht voor concrete projecten en acties. Goede praktijken en knelpunten werden bekeken en besproken.

De locatie was de recent heringerichte Bijlokesite waar het Muziekcentrum, de oude bibliotheek en het STAM voorbeelden waren van hoe eeuwenoud patrimonium aan hedendaagse toegankelijkheid gekoppeld kon worden.

Toegankelijke Gentse Feesten

De Gentse Feesten is het jaarlijks tiendaags cultureel volksfeest. Naar de 3.000 activiteiten in de Gentse binnenstad komen elk jaar honderdduizenden feestvierders. Het Gentse stadsbestuur levert aanzienlijke inspanningen om de feesten ook voor personen met een handicap toegankelijk te maken.

Technische fiche: Interreg IV A 2 Zeeën

Partners

Southampton (leidende partner), Rotterdam, Stad Gent

01/01/2009 - 31/12/2011 | <http://tse.two-seas.eu>

Projectbudget Stad Gent

462.052,20 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)

MUSIC

MUSIC staat voor 'Mitigation in Urban Areas - Solutions for Innovative Cities'. Met de Engelse term 'mitigation' wordt de vermindering van de CO2-uitstoot bedoeld. Zeventig procent van de Europese bevolking woont in grootstedelijke gebieden en meer dan de helft van de CO2-uitstoot gebeurt in stedelijke zones. Lokale overheden hebben dus een belangrijke rol te spelen in de vermindering van die CO2-uitstoot.

In het MUSIC-partnerschap zitten vijf Europese steden: Rotterdam (Nederland), Gent, Aberdeen (Schotland), Ludwigsburg (Duitsland) en Montreuil (Frankrijk). Deze partners willen tegen 2030 hun CO2-uitstoot met de helft verminderen ten opzicht van het niveau van 1990. DRIFT, een Nederlands onderzoeksinstituut voor Transitie management, begeleidt het proces. Verder ontwikkelt het Luxemburgse onderzoeksinstituut CRP Henri Tudor een informatiesysteem om energiegegevens in GIS-kaarten en stedelijke planning te verwerken.

In de steden zijn verschillende pilotprojecten opgezet. In Gent is dat het Klimaatverbond waarin burgers, bedrijven en NGO's zich verenigen om projecten te ondersteunen die tot een klimaatneutrale stad moeten leiden.

Technische fiche: Interreg IVB NWE

	<p>Partners</p> <p>Rotterdam (leidende partner), Aberdeen (Verenigd Koninkrijk), DRIFT (Dutch Research Institute for Transitions, Nederland), Henri Tudor (Luxemburg), Ludwigsburg (Duitsland), Montreuil (Frankrijk) en Stad Gent</p>	<p>Projectbudget Stad Gent</p> <p>585.250,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)</p>
<p>09/04/2009 - 30/06/2014 www.themusicproject.eu</p>		

ACE

In het ACE-project ('Answers to the Carbon Economy') worden op drie niveaus maatregelen onderzocht om de uitstoot van CO₂ op nieuwe en bestaande bedrijventerreinen te verminderen:

- » microniveau: onderzoek naar methoden om duurzaamheid te stimuleren en CO₂ te reduceren voor een individueel bedrijf via technische ingrepen, de begeleiding daarvan, verkoopvoorwaarden, certificering en andere strategieën,
- » mesoniveau: hoe kan meer duurzaamheid gemakkelijker worden gemaakt via samenwerking tussen de bedrijven? Dit wordt vanuit verschillende invalshoeken onderzocht: economisch, juridisch, ecologisch, ruimtelijk...
- » macroniveau: het stimuleren van een bedrijventerreinmanagement dat de inspanningen op de vorige niveaus naar dat van het gehele bedrijventerrein en haar omgeving kan overbrengen.

De middelen voor dit project worden door de Stad Gent gebruikt om vier zaken te realiseren:

- » een klimaatverbond met bedrijfssectoren: de partners engageren zich om voor de eigen sector vooraf vastgelegde klimaatdoelstellingen te bereiken,
- » de haalbaarheid van de maatregelen bij de sectoren nagaan om op de drie niveaus CO₂-neutraal te worden,
- » de begeleiding van testprojecten bij bedrijven,
- » de verdere uitwerking, verfijning en toepassing van de duurzaamheidsmeter.

Dankzij de kennisuitwisseling tussen de partners kan Gent haar voortrekkersrol op dit vlak blijven spelen en kan zij verder expertise opbouwen en toepassen.

ACE zal leiden tot een handleiding om op de drie niveaus CO₂ te reduceren die gebruikt kan worden bij de begeleiding van het proces. Verder wordt certificering onderzocht en een bredere duurzaamheidsaanpak dan louter CO₂-vermindering.

Dit project sluit perfect aan bij het *Covenant of Mayors*, dat de Gentse burgemeester in januari 2009 ondertekende, maar ook bij de brede visie van de Stad op duurzaamheid.

Technische fiche: Interreg IV A 2 Zeeën

	Partners	Projectbudget Stad Gent
	Hastings Borough Council (leidende partner), Ecopal, Stad Gent, WVI (West-Vlaamse Intercommunale), Universiteit Gent	628.873,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)
01/08/2009 - 30/06/2014 www.ace-low-carbon-economy.eu		

De Communautaire Actieprogramma's

Een tweede bron van subsidies voor de steden zijn de Europese Communautaire Actieprogramma's. Om subsidies te krijgen moet een nationale, regionale of lokale overheid van een EU-lidstaat een project opstarten dat in een programma van de Europese Commissie past. Die overheid wordt de leidende partner van het project. Partners uit EU-lidstaten, kandidaat-EU-lidstaten of andere landen (zoals Zwitserland en Noorwegen) kunnen mee in het project stappen. Als zo'n project in de doelstellingen van het stedelijk beleid kadert, is de samenwerking met andere EU-partners en de gedeeltelijke subsidiëring van het project zeer welkom voor een stad. Voorbeelden van thema's van projecten zijn milieu, energie, werkgelegenheid, migratie en discriminatie.

De 25 Directoraten-Generaal van de Europese Commissie hebben in totaal meer dan 300 van dergelijke meerjarenprogramma's lopen. Voorbeelden van communautaire actieprogramma's waarvoor de Stad Gent in aanmerking komt, zijn het kaderprogramma voor Innovatie en Concurrentievermogen, het zevende kaderprogramma voor Onderzoek en Ontwikkeling, Burgers voor Europa, Leven Lang Leren, Jeugd in Actie, het kaderprogramma Solidariteit en Beheer van Migratiestromen... In deze brochure wordt aan vijf voorbeelden aandacht besteed.

SMART-IP

SMART-iP staat voor *Smart Metropolitan Areas Realised Through Innovation & People*.

In het SMART-iP-consortium zitten dertien partners: de vijf steden Manchester (Verenigd Koninkrijk), Gent, Keulen (Duitsland), Oulu (Finland) en Bologna (Italië); daarnaast maken een aantal bedrijven en openbare instellingen deel uit van de groep, zoals het Interdisciplinair instituut voor breedbandtechnologie (IBBT).

Het uitgangspunt is dat nieuwe internettechnologieën en diensten nieuwe mogelijkheden bieden voor de samenwerking tussen de stedelijke overheid en de burger waardoor die laatste actiever bij het beleid kan worden betrokken. Wanneer het daarbij om 'slimme' elektronische diensten gaat, helpt dat in de acceptatie ervan. Het einddoel zijn meer kwalitatieve, efficiëntere en inclusieve stadsdiensten.

Centraal in het project staan de begrippen 'smart city' en 'smart citizen'. Een stad kan zich 'smart city' noemen wanneer zij investeert in het menselijk en sociaal kapitaal en in traditionele en innovatieve communicatie om duurzame ontwikkeling te realiseren. Het gaat hierbij niet alleen om het op een duurzame manier omgaan met natuurlijke hulpbronnen, het lokaal beleid moet ook participatief zijn. 'Smart cities' hebben immers nood aan 'smart citizens' om ten volle inclusief, innovatief en duurzaam te zijn en daarom staan in dit project de inwoners van de steden centraal.

In mei 2011 erkende het European Network of Living Labs (ENoLL) het Ghent Living Lab (GLL) als Gentse proeftuin.

Proeftuinen zijn bedoeld om nieuwe producten en diensten te ontwerpen en te testen door een grote groep gebruikers. Sinds de oprichting in 2006 hebben de leden al 212 initiatieven genomen. Het Gentse lab richt zich op vier aspecten: e-inclusie, e-government en e-participatie, digitale innovatie voor smart cities, en een groene digitale ontwikkeling. In de Gentse proeftuin zijn drie panels aan het werk: één van experts dat de digitale strategie mee vorm geeft, één van ontwikkelaars dat meebouwt aan de nieuwe vormen van dienstverlening, en één van gebruikers dat die diensten uittest en feedback geeft.

Daarnaast zijn binnen dit project nog andere digitale nieuwigheden ontwikkeld. Zo is er een site ontwikkeld waar de Gentenaars hun 'wilde ideeën' over de digitale toekomst van de stad kwijt konden. De resultaten waren heel divers: het aanbod op de infokiosken verder uitbouwen, een participatie- of feedbackportaal oprichten, een applicatie maken met het programma van de Gentse Feesten, QR-codes aanbrengen aan stadsgebouwen, een druktemeter voor parken en speelpleinen... Al die ideeën werden gebundeld en dienen als basis voor de ontwikkeling van concrete toepassingen. Het succes van deze digitale bevraging van de Gentenaars bewijst dat er veel interesse bestaat om samen na te denken over de digitale toekomst van de stad.

Technische fiche: Competitiveness and Innovation Framework Programme, ICT Policy Support Programme

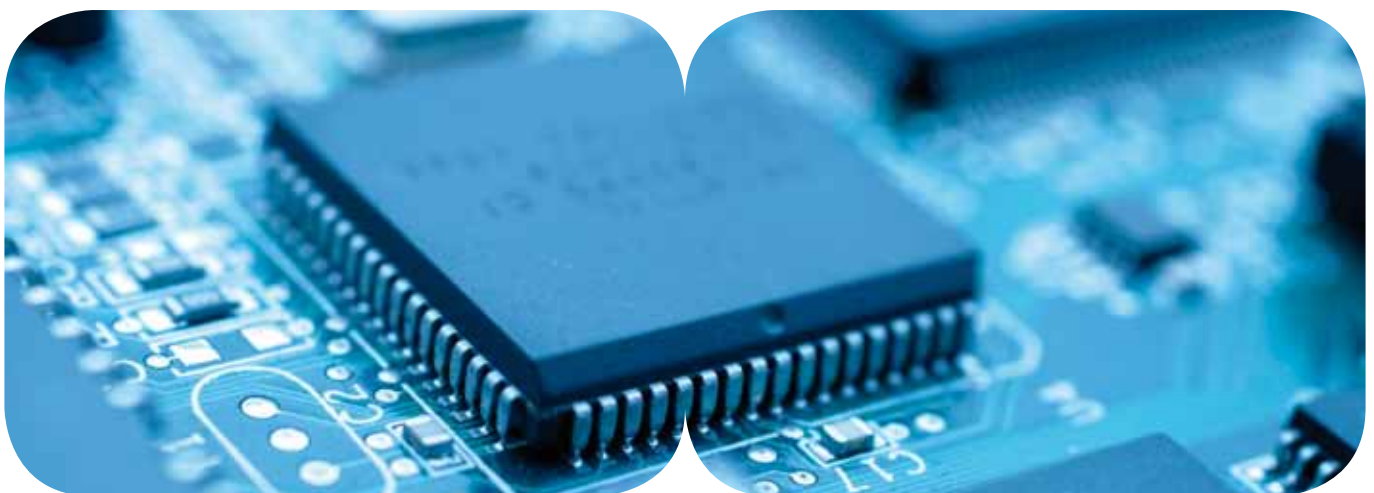
Partners

Manchester (leidende partner), Alcatel-Lucent Bell (België), Bologna (Italië), Digipolis (België), Engineering - Ingegneria Informatica (Italië), European Network of Living Labs (België), Interdisciplinary Institute for Broadband Technology (België), Keulen (Duitsland), Oulu (Finland), People's Voice Media (Verenigd Koninkrijk), Regione Emilia Romagna (Italië), Stad Gent en University of Manchester (Verenigd Koninkrijk)

Projectbudget Stad Gent

411.248,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)

01/11/2010 - 31/05/2013 | www.smart-ip.eu

UP SAFETY

De veiligheid in ondergrondse faciliteiten in de Europese Unie kan in belangrijke mate verbeterd worden. Probleem is dat er geen praktische richtlijnen of afspraken waren. Daarom stelde de Europese overheid de EU-richtlijn 2004/54/EC op die moet leiden tot een meer multidisciplinaire benadering van de veiligheidsaanpak, zowel tijdens bouw als bij het gebruik van de ondergrondse faciliteiten. Projecten die hieraan werkten, kregen van het DG Humanitarian Aid -ECHO een tussenkomst. Zo ook 'Up Safety' waarmee de participanten de veiligheid in tunnels, metrostations en parkeergarages willen verhogen. De belangrijkste doelen zijn:

- » de kennis en vaardigheden van de hulpdiensten verbeteren om doeltreffender veiligheidsmaatregelen te nemen en een beter beleid te ontwikkelen,
- » de samenwerking en coördinatie verbeteren tussen de exploitanten van de infrastructuur en de openbare hulpdiensten,
- » bij opleidingsinstituten en studiecentra succesvolle preventieve maatregelen identificeren,
- » een Europees netwerk oprichten rond deze thema's.

Binnen het project is een handboek ontwikkeld en in de loop van juni 2011 is een realistische oefenweek georganiseerd waarop alle hulpdiensten - brandweer, politie, medische diensten en overheden - een week training volgden. In diezelfde maand is de eindconferentie gehouden met lezingen en in workshops hebben de deelnemers hun kennis gedeeld.

Technische fiche: DG Environment

Partners

provincie Zeeland (leidende partner, Nederland), Gentse brandweer, Roemeense staatsinstelling voor noodsituaties, STUVA (Vereniging voor studies voor ondergrondse vervoerinstallaties, Duitsland) en drie bedrijven uit Nederland en Spanje

Projectbudget Stad Gent

83.706,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)

01/10/2009 - 01/10/2010 | www.upsafety.eu

CITADEL... ON THE MOVE

Op 18 november 2009 ondertekenden de Europese ministers bevoegd voor e-government de Ministeriële Verklaring van Malmö. De doelstellingen hiervan zijn:

- » burgers en ondernemingen meer slagkracht geven via e-overheidsdiensten op maat van de gebruikers, die een betere toegang tot de overheidsinformatie geven en de actieve betrokkenheid van burgers bij de beleidsvorming bevorderen,
- » de mobiliteit op de eengemaakte markt versterken via vlekkeloos werkende e-overheidsdiensten voor het opstarten van een onderneming, voor studeren, werken, verblijven en met pensioen gaan in heel Europa,
- » de doeltreffendheid en de doelmatigheid van overheidsdiensten bevorderen door de administratieve last te verminderen, de organisatie van het bestuur te verbeteren en ICT aan te wenden voor een energie-efficiënt overheidsbestuur.

Om de lokale overheden te helpen om deze doelstellingen te realiseren werd het actieplan 'Citadel Statement' gelanceerd. Met dit plan kunnen de lokale besturen enerzijds een duidelijker beeld krijgen van de problemen bij de implementatie van e-government en krijgen zij anderzijds praktische hulp om die obstakels te vermijden. Op basis van de resultaten van een uitvoerige consultatie in heel Europa zijn vijf actiepunten vastgelegd:

- » er komen gemeenschappelijke ICT-architecturen, diensten en standaarden die informatiedeling en ervaringsuitwisseling bevorderen,
- » er wordt bepaald welke gegevens openbaar worden gemaakt,

- » de participatie van burgers via ICT wordt aangemoedigd en zij worden betrokken bij het beleid en de ontwikkeling van nieuwe diensten,
- » er komt een kader dat klaarheid schept over privacy en het gebruik van persoonsgegevens. Het systeem moet tot een vlotte identificatie via het internet leiden waardoor bijvoorbeeld zaken doen en reizen in Europa gemakkelijker worden,
- » breedbandaansluiting moet als een openbare nutsvoorziening worden beschouwd, zoals elektriciteit en water. Alle gemeenschappen moeten toegang hebben, ongeacht hun grootte of ligging.

'Citadel... on the move' wil toepassingen ontwikkelen en promoten voor onder meer mobiele iPhone, Android- en Windowsapparaten waarbij gebruik gemaakt wordt van de locatie van de gebruiker. De dienstverlening zal gebaseerd zijn op de noden van de gebruikers, de informatie zal gemakkelijk toegankelijk zijn, en de burgers zullen bij het ontwikkelingsproces betrokken worden.

De Stad Gent zal zich focussen op de dienstverlening in de omgeving van het Gent-Sint-Pieters- en/of Dampoortstation. Via een mobiele applicatie kunnen bewoners en bezoekers gebruik maken van de diensten in de omgeving. Buurtbewoners kunnen bijvoorbeeld suggesties doorgeven in verband met openbaar vervoer, fietsen, parkeermogelijkheden, etc. Bezoekers kunnen feedback geven op de diensten in de stationsomgeving. Bij de ontwikkeling wordt Ghent Living Lab bij dit project betrokken.

Technische fiche: **Competitiveness and Innovation Framework Programme, ICT Policy Support Programme**

	Partners Vlaamse Overheid Entiteit eGovernment en ICT-beheer - CORVE (leidende partner), Alfamicro Sistemas (Portugal), Aston University (Verenigd Koninkrijk), DAEM (Griekenland), Fondation Euractive (België), Global Cities Dialogue (België), Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (België), Intrasoft International (België), IS-Practice (België), Issy Media (Frankrijk), ITEMS International (Frankrijk), Manchester (Verenigd Koninkrijk), Stad Gent, V-ICT-OR (België)	Projectbudget Stad Gent 354.036,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)
	01/11/2011 - 30/11/2014 Website nog niet beschikbaar	

CIVITAS ELAN

De Europese Commissie lanceerde het Civitasprogramma in 2002 om Europese steden te ondersteunen bij de ontwikkeling van een duurzame mobiliteit. Civitas staat voor *City VITALity Sustainability*. Het omvat twee luiken, het 'Civitas Forum' en 'Civitas Demonstratie'. In het Civitas Forum komen steden samen om ideeën en ervaringen uit te wisselen rond duurzame mobiliteit. 128 steden zijn er lid van, de Stad Gent is dat sinds 2003. Het Civitas Demonstratieproject ondersteunt met een subsidie consortia van steden die innovatieve maatregelen rond duurzame mobiliteit uitvoeren, inclusief een uitgebreide evaluatie en communicatie.

In 2008 is het Civitas Elan project gestart. De Stad Gent krijgt zo'n 4,3 miljoen euro subsidie waarmee 24 maatregelen rond duurzame mobiliteit worden gefinancierd. Vijftien maatregelen worden door verschillende diensten van de Stad Gent uitgevoerd, de andere negen door de partners. Het gebied waarop de focus van de ingrepen ligt, wordt de 'Corridor' genoemd: van Flanders Expo, over het Sint-Pietersstation tot aan de Korenmarkt. Met zo'n Corridor wil men geconcentreerder werken en zo ook betere conclusies uit de evaluatie trekken. Inspraak van de bewoners is daarbij van zeer groot belang en daarom worden de burgers nauw betrokken bij de uitvoering van de Civitasmaatregelen.

De Stad Gent werkt rond volgende projecten:

- » de verdere uitbouw van een zuinig en energie-efficiënt dienstwagenpark van de Stad Gent en het beheer ervan,
- » het Park & Ride systeem stimuleren,
- » de bewoners actief betrekken bij verschillende vernieuwingsprojecten in de Corridor, bijvoorbeeld bij het project rond het station Gent Sint-Pieters,

- » onderzoek naar hoe het voetgangersgebied beter gecontroleerd kan worden, bv. door een automatische herkenning van de nummerplaten,
- » een mobiliteitsplan voor bedrijven in de Corridor met stimulansen voor een milieuvriendelijker woon-werkverkeer,
- » een mobiliteitsplan voor secundaire scholen. Hoe kunnen scholieren op een veilige en milieubewuste manier naar school? Een training voor ca. 3.000 scholieren is voorzien,
- » in samenwerking met de bewoners van de Corridor worden slechte en gevaarlijke trottoirs in kaart gebracht om daarna systematisch heraangelegd te worden,
- » hetzelfde voor de fietspaden,
- » een systeem om het eigen mobiliteitsgedrag te analyseren en te verbeteren. De persoonlijke mobiliteit veranderen heeft immers zijn voordelen: geld besparen, fitter worden...
- » een mobiliteitshandleiding uitwerken voor organisatoren van evenementen,
- » een studie om het vrachtvervoer beter te organiseren,
- » een automatisch verkeersgeleidingssysteem dat actuele verkeersinformatie in en rond Gent doorgeeft,
- » een digitale fietsrouteplanner om de snelste, veiligste en/of groenste fietsroute door Gent te kiezen,
- » de ontwikkeling van een duurzaam parkeerbeleid in de Corridor en later voor de hele stad.

De andere partners hebben volgende projecten opgezet:

- » De Lijn introduceerde 20 hybride bussen,
- » De Lijn meet het verbruik op tramlijnen door middel van een meettram om zo het energieverbruik te optimaliseren,
- » een onderzoek van de Universiteit Gent, De Lijn en de Stad naar het gebruik van biodiesel als brandstof voor hun vloot,

Technische fiche: Civitas

Partners	Lokale partners	Projectbudget Stad Gent
Stad Gent (leidende partner), Ljubljana (leidende partner, Slovenië), Brno (Tsjechië), Porto (Portugal), Zagreb (Kroatië)	De Lijn, UGent, Max Mobiel, Cambio, StudenENmobiliteit, het Vlaams Agentschap Wegen en Verkeer en Digipolis	5.032.821,00 euro (waarvan 60% gesubsidieerd door EU)
15/09/2008 - 14/09/2012 www.civitasgent.be en www.civitas.eu		

- » de verdere ontwikkeling door De Lijn van haar werking rond veiligheid op het openbaar vervoer en de introductie van een uniek concept in haar werking met jongeren,
- » Cambio ontwikkelt nieuwe producten en marketingtools om bedrijven, bewoners, en projectontwikkelaars over haar werking rond autodelen te informeren,
- » Max Mobiel werkt aan het Huis van de Fiets: één locatie waar alle fietsinformatie en services verzameld wordt. Verder werkt ze aan fietskluizen, fietstrommels en een fietswebsite,
- » Cambio experimenteert met propere voertuigen in haar vloot waaronder elektrische wagens
- » StudentENmobiliteit introduceert een unieke fiets, doet aan fietsdiefstalpreventie en experimenteert met een lokfiets,
- » Digipolis ondersteunt de vele softwaretoepassingen in dit project.

Op 17 oktober 2011 won de Stad Gent tijdens het negende 'CIVITAS Forum' in Funchal de prestigieuze 'CIVITAS Award for Public Participation'. Die prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan steden die hun burgers maximaal informeren en consulteren over de mobiliteit in hun stad en hen zoveel mogelijk betrekken bij toekomstige projecten. Gent werd als beste stad genomineerd door de Europese Commissie en het Politiek Advies Comité (PAC) van CIVITAS.

ECRN

Op 1 juni 2008 startte de Italiaanse vereniging van ambtenaren van de burgerlijke stand (ANUSCA) het Europees pilootproject European Civil Registry Network (ECRN). Doel was de digitale uitwisseling van akten en informatie van de burgerlijke stand mogelijk te maken tussen verschillende Europese steden en gemeenten. Na een bezoek van een delegatie van ANUSCA stapte de Stad Gent samen met vier andere Europese steden mee in het project.

Eerst werd een experimenteel systeem ontwikkeld. Het had drie doelstellingen: de administratieve procedures vereenvoudigen, de relaties tussen openbare overheden en de burgers en ondernemingen verbeteren, en op termijn het systeem introduceren op nationaal, Europees en internationaal niveau. In het systeem werd uiteraard rekening gehouden met de regels i.v.m. de veiligheid van uitwisseling van persoonsgegevens en de privacy van de burgers.

Eens ontwikkeld, testten de deelnemende steden het systeem, hielpen zij mee aan de uitbouw en de verbetering ervan en zorgden zij voor de localisering van het programma. De projectverantwoordelijken kwamen regelmatig samen om het project te evalueren en de verdere strategie te bepalen. Een deel van de kosten van het project werd betaald uit een budget dat de Europese Commissie per stad had vastgelegd.

Na afloop van het ECRN-project werd beslist om het te koppelen aan het STORK-project: Secure idenTity acrOss boRders linKed. Doel hiervan is dat bedrijven, burgers en overheid de nationale elektronische identiteit in elke lidstaat op een veilige manier kunnen gebruiken.

Technische fiche: **Competitiveness and Innovation Framework Programme, ICT Policy Support Programme**

Partners

Bologna (leidende partner, Italië), Bremerhaven (Duitsland), Ljubljana (Slovenië), Rotterdam (Nederland), Stad Gent

Projectbudget Stad Gent

125.332,00 euro (waarvan 50% gesubsidieerd door EU)

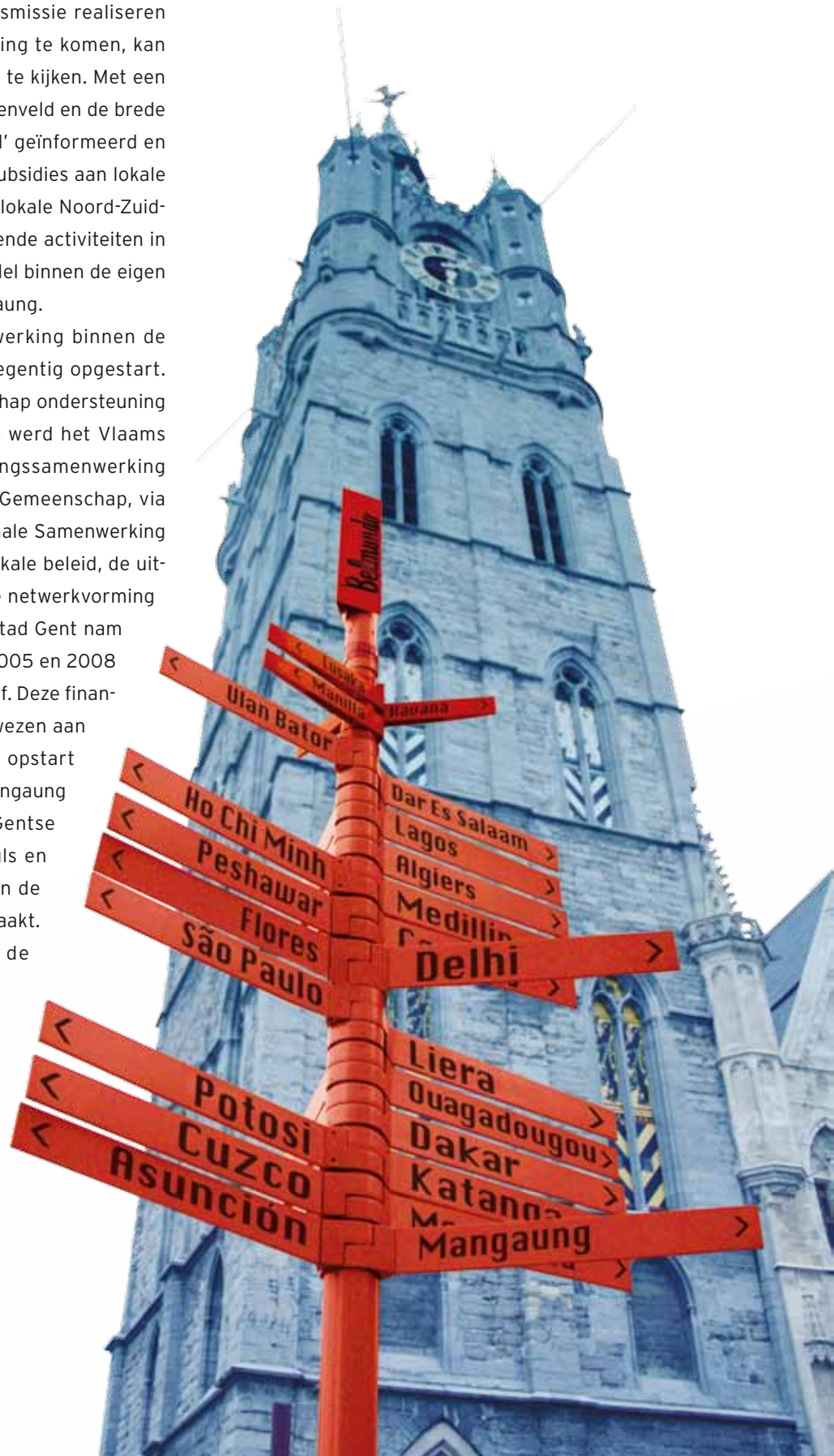
01/06/2008 - 30/05/2011 (ECRN+STORK) | www.ecrn.eu en www.eid-stork.eu

Subsidies voor de Noord-Zuidsamenwerking

De Noord-Zuidsamenwerking van de Stad Gent heeft als opdracht om de internationale solidariteit in Gent aan te moedigen en te ondersteunen. De stadsmissie realiseren om tot een open en solidaire samenleving te komen, kan niet door enkel binnen de eigen grenzen te kijken. Met een blik op de wereld wordt het Gentse middenveld en de brede Gentse bevolking over die 'buitenwereld' geïnformeerd en gestimuleerd tot actie. Dit gebeurt via subsidies aan lokale verenigingen, een overlegplatform voor lokale Noord-Zuidverenigingen, educatieve en sensibiliserende activiteiten in Gent, het aanmoedigen van eerlijke handel binnen de eigen organisatie en de stedenband met Mangaung.

De werking van Noord-Zuidsamenwerking binnen de Stad Gent werd halverwege de jaren negentig opgestart. Sinds 2002 geeft de Vlaamse Gemeenschap ondersteuning voor dit lokale beleid. Op 2 april 2004 werd het Vlaams decreet over gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking goedgekeurd. Hiermee wil de Vlaamse Gemeenschap, via het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS), de professionalisering van het lokale beleid, de uitbreiding van de werking en een sterkere netwerkvorming tussen lokale besturen stimuleren. De Stad Gent nam vanaf 2002 deel aan de pilootfases. In 2005 en 2008 sloot zij telkens een driejarig convenant af. Deze financiële middelen werden decretaal toegewezen aan sensibilisering in Gent (75%) en aan de opstart en uitwerking van de stedenband met Mangaung (25%). Dankzij de subsidie kreeg het Gentse Noord-Zuidbeleid een belangrijke impuls en werd de ontwikkeling en ontplooiing van de stedenband met Mangaung mogelijk gemaakt.

Door de professionalisering van de Gentse Noord-Zuidsamenwerking bood een nieuw convenant in 2010 weinig meerwaarde en daarom werd de overeenkomst op initiatief van de Stad Gent niet vernieuwd.

HET PARTNERSCHAP MET MANGAUNG

De Noord-Zuidsamenwerking in de eigen stad zal altijd primeren, maar sinds september 2004 is de Stad ook actief in het Zuiden. De Stad Gent koos voor een samenwerking met een andere stad die qua bestuur en organisatie vergelijkbaar is en waarbij de samenwerking op basis van gelijkwaardigheid kan gebeuren. De Stad maakte een profielschets van Gent en van een toekomstige partner. Op basis daarvan werd een long list gemaakt van tien steden in het Zuiden die aan het profiel voldeden. Uit de drie overgebleven meest geschikte kandidaten - Naga (Filipijnen), Salta (Argentinië) en Mangaung (Zuid-Afrika) - werd uiteindelijk voor het Zuid-Afrikaanse Mangaung gekozen. Ook al is Mangaung veel groter dan Gent - het heeft bijna een miljoen inwoners -, is het toch gelijkaardig: de stad heeft een universiteit, ze heeft veel culturele instellingen en ze heeft veel aandacht voor de bestrijding van armoede.

De stedenband met Mangaung vertrekt vanuit de vaststelling dat lokale besturen het dichtst bij de bevolking staan en dus een zeer belangrijke rol spelen in de levenskwaliteit van hun inwoners. Lokale besturen zijn de motor voor lokale ontwikkeling. De problemen waarmee ze geconfronteerd worden, hebben echter vaak een bovenlokale en zelfs globale oorsprong. Het is daarom bijna vanzelfsprekend dat lokale besturen wereldwijd samenwerken om die problemen op te lossen. Het uitgangspunt van de stedenband is dus niet zo erg verschillend van dat van de Europese samenwerkingsprogramma's.

Het systeem van de stedenbanden is een innovatieve vorm van ontwikkelingssamenwerking. Samen met de VVSG trekt de Stad Gent daarom sinds 2010 een proces van kennisopbouw rond Gemeentelijke Internationale Samenwerking. Op internationale conferenties in Mangaung, Nicaragua en Gent werd een scherper concept geformuleerd en werden de lokale besturen expliciet geprofileerd als actoren en niet enkel als onderwerpen van internationale samenwerking. Op de conclusieconferentie van 17 tot 21 oktober 2011 in Gent ontstond een nieuwe gedeelde visie die de nadruk legt op een unieke methodologie (een collega-tot-collega aanpak op lange termijn) en een unieke positie (kennis en expertise gebaseerd op de dagelijkse ervaring van de lokale besturen) binnen de ontwikkelingssamenwerking.

Een stedenband is een langetermijnrelatie tussen gelijke partners waarbij niemand het voor het zeggen heeft. De finaliteit is de capaciteiten van beide besturen versterken. Dit gebeurt voornamelijk via kennisdeling en ervaringsuitwisseling tussen collega's. De specifieke expertise van het werken in een lokaal bestuur, in combinatie met technische of sociale vaardigheden, is immers moeilijk extern te vinden.

Beleidsmakers en stadsmedewerkers hebben contact met hun collega's in Mangaung, ze brengen hun expertise samen en daaruit kunnen beide steden leren. Enkele voorbeelden:

- » Met de hulp van de Jeugddienst zijn in Mangaung drie jeugdhuizen opgestart.
- » De grote lenteschoonmaak die de Stad Gent elke jaar per wijk organiseert, werd door Mangaung overgenomen.
- » In de stadskantoren van Mangaung staan kartonnen dozen om papier in te zamelen.
- » De brandweercommandant van Mangaung kwam tijdens de Gentse Feesten kijken hoe Gent 'crowd management' en 'crowd control' aanpakt, en hoe veiligheidsplannen worden gemaakt. Dat heeft geholpen tijdens het wereldkampioenschap voetbal.
- » De milieudiensten van beide steden werkten samen aan een mobiel educatief centrum: huis aan huis worden inwoners van Mangaung getoond hoe zij omzichtig en rationeel met het milieu kunnen omgaan.
- » In Gent groeit het besef van de noodzaak om milieuzorg aan armoedebestrijding en de gevolgen van inkomensongelijkheid te koppelen.

Deze projecten komen steeds voort uit een intensieve samenwerking en worden gezamenlijk uitgewerkt. Maar het is geen puur altruïstische aanpak: de Stad Gent kan ook een en ander leren van Mangaung. Gentse ambtenaren en beleidsmakers krijgen een ruimere kijk. Zij hebben in Mangaung inspiratie gevonden in verband met strategische planning, inspraak en de vertaling van de stadsmissie in doelstellingen en acties.

De Stad Gent ontvangt voor de werking met Mangaung sinds 2007 subsidies van de federale overheid, via het Directorate General for Development (DGD). Na een pilootjaar in 2007 sloot de Stad Gent een meerjarenovereenkomst af voor de periode 2008-2012. De hoofddoelstelling van het meerjarenplan is om de ontplooiingskansen te vergroten van de jongeren in de achtergestelde gemeenschappen van Mangaung door hun sociale vaardigheden en competenties i.v.m. werk te verbeteren. Hierrond werden projecten opgezet die de kwaliteit van het jeugdbeleid en het aanbod in de jeugdcentra zullen vergroten. Daarnaast moet een houtwerkplaats, naar het model van de Gentse sociale-economiebedrijven, jongeren de kans geven om technische vaardigheden te ontwikkelen en een werkhouding aan te leren. De totale subsidie voor dit programma bedraagt 320.000 euro en maakt deel uit van een totaalpakket van meer dan 4 miljoen euro waarbinnen nog twaalf andere partnerschappen zijn opgenomen.

Een van de effecten van dit meerjarenplan overstijgt het partnerschap: een toegenomen Zuid-Zuiduitwisseling. Gent is daarbij katalysator van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen de stedelijke diensten van Mangaung en andere Zuidelijk Afrikaanse lokale besturen. Op die manier wordt de ervaring en de blik van de Gentse stedelijke diensten nog verder verruimd.

De stedenband blijft een belangrijk uithangbord van het lokale Noord-Zuidbeleid. Het is een middel om internationale solidariteit concreet en zichtbaar te maken. Daarom worden veel inspanningen gedaan om de Gentenaars te informeren over de samenwerking en de projecten. Op termijn zullen lokale gemeenschappen bij de stedenband betrokken worden waardoor de samenwerking zich niet meer beperkt tot de stedelijke administraties.

De toekomst

In 2010 stelde de Europese Commissie haar plan 'Europa 2020' voor, waarin de groeistrategie van de Europese Unie voor de komende tien jaar is uitgetekend. De EU moet een slimme, duurzame en inclusieve economie worden in een snel veranderende wereld. Dit betekent dat de EU en de EU-landen samen moeten werken aan meer werkgelegenheid, hogere productiviteit en meer sociale samenhang. Tegen 2020 wil de EU vijf ambitieuze doelstellingen halen:

1. werkgelegenheid: 75% van de bevolking tussen 20 en 64 jaar heeft werk,
2. innovatie: 3% van het bbp van de Europese Unie gaat naar onderzoek, ontwikkeling en innovatie,
3. onderwijs: minder dan 10% vroegtijdige schoolverlaters en ten minste 40% van de 30-34-jarigen hebben een eindexamen hoger onderwijs,
4. sociale samenhang: ten minste 20 miljoen mensen minder zijn het slachtoffer van armoede en sociale uitsluiting,

5. klimaat/energie: 20% minder uitstoot van broeikasgassen dan in 1990, 20% van de energie uit duurzame energiebronnen en 20% meer energie-efficiëntie.

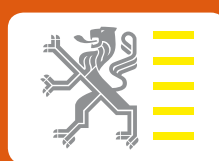
Voor elk van die vijf gebieden heeft ieder EU-land eigen nationale doelstellingen vastgelegd. De strategie wordt onderbouwd door concrete maatregelen op EU- en nationaal niveau. Het spreekt voor zich dat de subsidies van de nieuwe Europese programmaperiode 2014-2020 in functie van deze vijf doelstellingen zullen staan.

De Stad Gent onderzoekt hoe zij haar eigen 'Gent 2020'-missie en -strategie op de meest efficiënte en effectieve manier kan laten aansluiten bij de EU-doelstellingen en dus ook tijdens de programmaperiode 2014-2020 maximaal kan intekenen op Europese subsidiemogelijkheden. Het spreekt voor zich dat in dit verband een belangrijke taak is weggelegd voor de nieuwe lokale Gentse bestuursploeg.

Stad Gent
Departement Strategie en Coördinatie
Afdeling Beleid, Internationaal en Subsidies
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

**MEER WETEN OVER DE DIENSTVERLENING
VAN DE STADSDIENSTEN EN HET
STADSBESTUUR VAN GENT?**

Gentinfo 09 210 10 10 of gentinfo@gent.be

Van maandag tot en met zaterdag, van 8 tot 19 uur.

www.gent.be